

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-1012

20.12.2019

Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig

Motorvogn

Uriktige opplysninger under skadeoppgjøret? – ikke opplyst om innhentet reparasjonstilbud – hukommelsesproblemer? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Det oppstod brann i den forsikrede bil mens den stod parkert. I samtale med selskapets utreder opplyste ikke sikrede om at det i forkant av brannen var innhentet tilbud på skifte av drivaksel. Selskapet mente at sikrede gav uriktige opplysninger om bilens tilstand og påberopte seg ansvarsfrihet etter fal. § 8-1 fjerde ledd. Sikrede anførte blant annet at han ikke oppfattet det som at det var utrederen som skulle verdifastsette bilen, og at han dessuten led av hukommelsesproblemer. Sikrede var for øvrig uenig i konklusjonen i den branntekniske rapporten angående brannårsaken og brannutviklingen. Nemda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter brann i motorvogn, og spørsmålet om selskapet er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalen pga. uriktige eller ufullstendige opplysninger ved skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1, fjerde og femte ledd.

Den forsikrede bilen brant den 8.9.18. Sikrede har følgende forklaring i skademeldingen datert 10.9.18:

Var ute og kjørte da jeg, (sikredes ektefelle) (...), kjente det luktet svidd/brent. Stoppet bilen umiddelbart, gikk frem og åpnet panseret. Rakk å sette panseret i lås, oppdaget da at det brant så pass at det bare var å trekke seg unna. (...)

Skademeldingen er signert av sikrede, som er forsikringstaker.

Brannteknisk undersøkelse foretatt den 26.9.18 konkluderer med at:

Brannen har startet i motorrommet i den fremre delen.

Brannårsaken er mest sannsynlig enten manglende lokk til påfyllingen av olje på toppen av motoren eller brudd på en av slangene til olje/diesel i motorrommet, slik at olje/diesel har antent ved høy temperatur fra eksosmanifold/rør foran motorblokken i motorrommet.

Videre sier rapporten:

På toppen av motoren i forkant av denne var påfylling til oljen. Lokket manglet. Normalt vil lokket ikke falle av eller bli så sterkt skadet at det forsvinner under en brann.

Ifølge merkeverksted fra B., Oslo, tlf. X, har lokket et ytre deksel i plast. Selve låsing og indre del av lokket er i stål. Det vil si at ytre del av lokket kan brenne bort under brannen, mens indre del vil ikke brenne bort og ikke forsvinne. Gummiring/låsing rundt lokket vil brenne opp, slik at en ikke kan utelukke at lokket har falt av under transport, men dette virker noe usannsynlig.

(...)

På høyre side av motoren var peilepinnen til oljen. Denne ble tatt ut. Hele peilepinnen var tilsølt med olje. Dette er uvanlig, da peilepinnen enten er tørr etter en brann eller det er olje i nedre del av denne. Fra kanalen/røret til peilepinnen ble det forsøkt å tappe opp olje fra bunnen av motorblokken. Det var kun vann nederst i blokken. Under slukking vil det ofte komme inn vann, spesielt hvis lokket til påfyllingen er borte. Vannet vil da legge seg i bunnen og oljen ovenfor. Det ble foretatt flere forsøk ved på påvise olje i bunnen av motoren. Det ble kun sikret vann. Det var kun olje langs påfyllingspinnen. Dette var for lite til at det kunne sikres. Selve motoren synes å ha vært tom for olje.

(...)

Alle slanger til olje- og dieseltilførselen til motoren var brent bort. Slangeklemmene var intakte. Det var ikke synlige skader etter at slangeklemmer har falt av. Det hender at slanger spekker eller ryker etter lang tids bruk. Da disse var brent bort kan ikke slike skader konstateres ved min undersøkelse. Det ble ikke påvist lekkasjer rundt ventilene eller rørforbindelsene på toppen av blokken.

Selskapets utreder (F.) gjennomførte en samtale med sikredes ektefelle den 29.10.18. Ifølge samtalereferatet forklarte han bl.a. følgende:

Motorrommet

Han forklarte at han sist var i motorrommet cirka en måned før bilen begynte å brenne. Han peilet olje og sjekket vindusspylevæske da han var i motorrommet. På spørsmål om han byttet eller fylte på olje forklarte han at det gjorde han ikke da det ikke var behov for dette. På spørsmål om lokket på oljetanken forklarte han at det satte han på. Dette gjorde han på vanlig måte ved å skru det igjen. Han var helt sikker på at han gjorde dette.

På spørsmål om han hadde hatt noen problemer med oljelokket etter at han kjøpte bilen forklarte han at han ikke hadde hatt dette. Det hadde fungert som normalt hele tiden. Hvis ikke hadde han byttet det ut. På spørsmål om sønnen eller noen andre hadde vært i motorrommet i tiden før det brant eller tidligere forklarte han at han ikke hadde kjennskap til at noen andre hadde vært i motorrommet i tiden før det brant.

Verkstedhistorikk

Forsikringstaker ble bedt om å fortelle om bilens verkstedhistorikk etter at han kjøpte de i oktober 2016. Han forklarte at trodde den var på verksted cirka 3 måneder etter at han kjøpte den. Han var da på en garantiutløppestest. Dette var opp imot bruktbilgarantien han hadde fra forhandleren han kjøpte den av. I tillegg var han på verksted da han sist hadde EU kontroll. Dette var i 2017. Han ble gjort kjent med at det var registrert EU kontroll på bilen 20.4.2017. Han forklarte dette kunne stemme.

På spørsmål om hvor han hadde vært på verksted med bilen de to gangen forklarte han at han var usikker på dette. Han trodde det var på et sted på V. som het V.A. (...)

På spørsmål om han hadde vært på noen andre verksteder en det han hadde oppgitt etter at han kjøpte bilen forklarte han at det hadde ikke. Han kunne ikke komme på dette. Han kunne ikke erindre at han hadde vært på verkstedet med bilen flere ganger enn de to gangene.

På spørsmål om han eller noen andre hadde gjort reparasjoner på bilen selv forklarte han at det hadde de ikke.

(...)

Sikrede fikk 22.6.18 tilbud fra verksted for skifte av drivaksel til kr 11 493. Selskapets takstmann takserte bilens "normal verdi" til kr 65 000 den 15.11.18. Det er i taksten gjort fratrekk for "mangler og dokumenterte defekter" på totalt kr 22 000. Selskapet besluttet samme dag å avslå erstatningen og si opp forsikringsavtalen begrunnet med at det var gitt uriktige opplysninger under skadeoppgjøret.

Sikrede krever erstatning for skadene på bilen etter brannen og anfører at saken er avgjort på feil grunnlag fordi selskapet har fått en rekke gale opplysninger fra F. Sikrede forklarer sine manglende opplysninger med glemsomhet begrunnet med flere år med kraftig migrene som for et par år siden begynte å føre til økt glemsomhet.

Selskapet burde varslet sikrede om at det hadde engasjert F. for å bistå med utredningen og gitt sikrede anledning til å delta på befarings/taksering av bilen for å oppklare spørsmål og uklarheter. Sikrede anfører at slik praksis er vanlig. Sikrede har anmodet om å få utlevert alle dokumentene i saken, men har ikke fått tilgang til taksten.

Den branntekniske rapporten fester ikke lit til ektefellens forklaring på hvor brannen oppsto, og selskapet legger til grunn teorien om at det har manglet et oljepåfyllingslokk i forkant av brannen, som er feil. Undersøkelsene har avdekket at lokket inneholder såpass mye plast at restene, en metallvinge, kan være vanskelig å oppdage. Metallvingen kan også ha smeltet på grunn av den høye temperaturen. Informasjonen som den branntekniske utrederen hadde på befaringstidspunktet, tilsier at han ikke var klar over hva han lette etter. Utrederen tok kontakt med et merkeverksted hvor de mottok feil informasjon om lokket. Verkstedet påstod at et slik lokk har en ytre del av plast og en indre del av stål. Dette stemmer ikke med sikredes undersøkelser, og dette bekreftes av Ssangyong Norge som dokumenterer at delnummeret for denne delen har vært uforandret gjennom hele produksjonstiden for denne bilmodellen.

Ifølge rapporten vil lokket normalt falle av eller bli så sterkt skadet at det forsvinner under en brann. Dette ble i ettertid dementert av utreder, da han ble konfrontert med fakta rundt oljepåfyllingslokkets sammensetning. Likevel har utreder ikke vært villig til å endre rapporten eller oppdatere selskapet med nye opplysninger i saken.

Ifølge rapporten oppsto brannen i fremkant av motorrommet. Det er ikke tatt høyde for at panseret ble stående i åpen stilling i oppoverbakke frem til brannvesenet ankom. Dette ville medføre at varmpåkjenningen flyttes lengre frem på panseret, enn om kjøretøyet sto på flat mark med panseret lukket. Sikrede mener brannen mest sannsynlig har startet i eller rundt sikringsboksen, noe som er forenlig med at sikredes samboer kjente en lukt som lignet på svidde ledninger i forkant av brannen. Sikringsboksen er plassert i nærheten av torpedovegg. Dette støttes av at det ikke er oppdaget oljesøl, flekker eller andre indikasjoner på at det var noe galt i tiden før brannen, og det var heller ingen lamper som varslet.

Rapporten legger til grunn at bilen måtte ha vært tom for olje eller at det var lite olje på motoren ettersom det bare ble sikret vann i bunnen av motorblokken. I og med at det har vært en høy varme under brannen, er det nærliggende å tro at oljen i motorblokken er fordampet/brent opp. Vannet er fra brannslukningsarbeidet. F. kan ikke utelukke at det har vært lekkasje på én av olje- eller drivstoffslangene i forkant av brannen. Sikrede reiser spørsmål hvorfor ikke dette vektlegges like mye som det angivelige manglende lokket.

Sikrede avviser at et forsøk på å selge bilen i mars 2018 er relevant for saken. Sikrede stiller seg også kritiske til måten F. har innhentet opplysningene om den tidligere salgsannonsen.

Bilen hadde slitte sommerdekk som følge av at det var planlagt kjøp av nye dekk til neste sesongstart. Det var i hvert fall et par måneder til det skulle legges om til vinterdekk.

Sikredes ektefelle opplyste ikke om at det var innhentet tilbud om utbedringen av en drivaksel i den første samtalen med utreder. Han ble ikke informert om at utreder var ute etter opplysninger som skulle avgjøre bilens verdi, og han mente dette var takstmannens oppgave. Sikrede mener også at verdien selskapet har lagt til grunn er for lav. Prisen hos forhandler er kr 101 200 og mellom kr 85 700 og kr 93 900 ved kjøp hos privatperson. Selv om man trekker fra den planlagte reparasjonen som er forventet å koste et sted mellom kr 8 700 og kr 18 700, er man ikke i nærheten av selskapets verdivurdering på kr 65 000.

Selskapet avviser ansvar og sier opp forsikringsavtalen, og anfører at det er gitt uriktige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1, fjerde og femte ledd.

Selskapet avviser sikredes anførsel om at det ikke er tatt hensyn til hans forklaring. Utreder har hatt samtaler med sikrede, og brannrapporten har avdekket andre forhold enn det sikrede har hevdet. Sikrede hevder at selskapet har benyttet feil oljepåfyllingslokk til testing, men alle lokkene inneholder metall og brannrapporten viser også at det var oljesøl i motorrommet, noe som er forenlig med at lokket var fjernet. Brannen har startet som følge av at sprut og damp fra oljen har kommet i kontakt med varme flater. Slik oljedamp vil gi merkbare lukter under vanlig kjøring. Kjøring med manglende lokk vil også gi tydelige merker på underlaget hvor bilen står parkert, sikrede hever at det ikke var noen slike flekker eller lukter. Undersøkelsene viste at motoren var uten olje innvendig etter brannen. Dette er et atypisk resultat sammenlignet med andre tekniske undersøkelser etter lignende hendelser.

Sikrede opplyste i første møte med utreder at bilen var helt uten feil og mangler. I samme samtale forklarer sikrede at han ikke husker sist han hadde bilen på service, og hvilke verksteder han hadde brukt. Undersøkelser viser imidlertid at sikrede har innhentet tilbud for bytte av drivaksel. Reparasjonen ville ha kostet kr 11 493, men ble aldri utført. Selskapet mener derfor at bilen ikke var i så god forfatning på branntidspunktet som sikrede flere ganger har hevdet. Det festes ikke lit til at sikrede ikke kunne huske denne forespørselen til verkstedet på grunn av tidsmessig nærhet til skadedagen og reparasjonens omfang. Dekkene på kjøretøyet var også utslitte.

Selskapets takstmann har taksert bilen til kr 65 000 uten feil og mangler. Det er imidlertid lagt til grunn at bilen har en verdi på kr 43 000 når man tar høyde for behovet for skifte av drivaksel og dekk. Sikrede kunne derfor fått en høyere erstatning enn han hadde krav på dersom selskapet ikke hadde fått opplysninger om disse manglene ved bilen.

Selskapet har for øvrig vist til at selskapet normalt ikke varsler de sikrede om at F. benyttes til utredning av saken. M., som F. har benyttet til å finne frem den gamle salgsannonse, lagrer tidligere annonser fra blant annet www.finn.no og benyttes som oppslagsverk. Det er dessuten sjeldent at sikrede er til stedet ved taksering. Selskapet stoler fullt og helt på de takstmennene som foretar takseringen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på erstatning for skade på bil.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN-2017-408, FinKN-2018-077, FinKN-2018-746, FinKN-2019-188 og FinKN-2019-496.

Saken reiser hovedsakelig spørsmål om det er gitt uriktige opplysninger om tidligere skader, og omstendighetene rundt brannen. Sikrede viser til hukommelsesproblemer pga. migrene, og partene er uenig om det faktum som er lagt til grunn i Rekons rapport. Disse spørsmålene bør belyses med muntlige forklaringer fra sikrede, ektefellen, utreder og medisinsk sakkyndige.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).